

Leeftocht

Wondere ruimte

Vlieg je mee?

In zijn boek *Scholen die naar de sterren reiken* kijkt Carl Snoecx na een rijke loopbaan in verschillende functies in het onderwijs terug op wat goed onderwijs was, en vooruit naar wat het zou kunnen zijn.

De soms eigenzinnige opvoedingsprojecten van sommige congregaties kwamen tot stand in een tijd dat er nog ruimte was voor dat soort initiatieven.

In onze tijd van verantwoording en controle is die ruimte verminderd.

Carl pleit er nochtans voor om die te behouden. Hij pleit voor *begintermen*, die de ruimte om stil te staan en te onderbreken die we hopelijk in de nieuwe leerplannen zullen kunnen inbouwen, kunnen invullen.

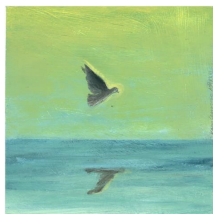
In de nieuwe jaargang van *Leeftocht* willen we elke maand een invulling voorstellen. We willen dat doen met aandacht voor datgene wat verder reikt dan alleen maar inhouden en utilitaire en instrumentele doelen.

We zoeken onze inspiratie in het Pinksterverhaal en bij de Heilige Geest.

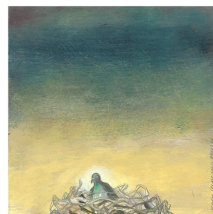
Misschien zullen mensen zoals in het vers uit de Handelingen (2, 12) zeggen: 'Wat betekent dit toch allemaal?', maar het is door stil te staan bij deze thema's dat we wondere ruimte kunnen creëren, en onze leerlingen kunnen helpen om naar de sterren te reiken.

Een katholieke dialoogschool geeft ruimte aan het kind en de jongere om hun eigen vorming richting te geven.

De pedagogie van de hoop die een katholieke dialoogschool beoefent, helpt kinderen en jongeren om hun richting te vinden aan de hand van deze wegwijzers: duurzaamheid, gastvrijheid, generositeit, kwetsbaarheid en belofte, rechtvaardigheid, uniciteit in verbondenheid, verbeelding en de eigen inspiratie van de school. Het wordt een wondere ruimte, wanneer je erin om je heen begint te kijken met de ogen van de heilige Geest en je Hem erin werkzaam ziet.

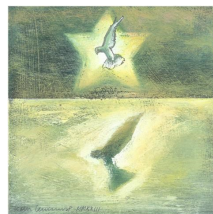
september

oktober

november

december

januari

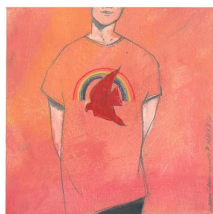
februari

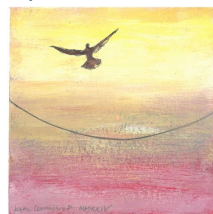
maart

april

mei

juni

Het is weer bijna september:
een schone lei, een frisse adem,
muren die verwachting ademen.
Alles is nieuw, alles kan nog.
Er is ruimte in het hoofd,
ruimte in het hart.

Het onkruid op de speelplaats staat hoog.
Een herinnering aan een lange vakantie,
zomerslaap voor scholen.
'Eigenlijk is dit toch geen gezicht,'
moppert iemand.
'Zo ontvang je toch geen leerlingen.
Waarom brand je dat niet weg?'

Een man glimlacht.
'Oh maar dat gebeurt,
door jullie, helemaal vanzelf.
Geef het een week!'

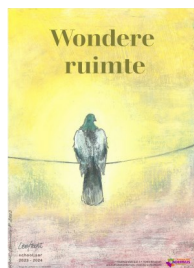
Een week later
is de speelplaats brandschoon.
Geen vrijpostig sprietje
tussen de tegels te zien.
Overall leerlingen en leerkrachten.
Ballen rollen in doelen,
er wordt gelachen en gepraat.
Ogen schitteren,
er branden sterretjes in.

En of hij gelijk had, de man.
Ik steek het schoolplein over,
met gezwinde tred
en ik voel de ruimte,
de vonken
en het vuur.

Schilderij van Koen Lemmens

Maand	Maandthema	Waarover gaat het?
Start	Ruimte	De soms onverwachte uitnodiging om stil te vallen, na te denken en met een nieuwe kijk weer verder te gaan.
September	Ruimte om te scheppen	De ruimte nemen om los te komen van wat ons bezwaart en om nieuw te beginnen.
Oktober	Veilige ruimte	Een veilige ruimte creëren door zorg te dragen voor elkaar. Vertrouwen geven om te groeien naar meer zelfstandigheid.
November	Ruimte voor samen	Samen leren en leven als labo van de samenleving.
December	Ruimte om (meer) mens te worden	De mens in de persoon laten geboren worden. De persoon in de mens laten geboren worden.
Januari	Ruimte voor nieuwe kansen	Elkaar onvoorwaardelijk kansen tot leren geven, telkens opnieuw.
Februari	Ruimte om te ontdekken	De hele wereld binnenbrengen en nieuwe werelden doen opengaan.
Maart	Ruimte om te vergeven	Vergeven is een vorm van geven: jezelf en anderen steeds opnieuw kansen geven.
April	Ruimte om te bezielen	Begeesterd worden om nieuw leven zichtbaar te maken.
Mei	Ruimte om te verschillen	Onderbroken worden door het verschil en ermee aan de slag gaan. Dat verrijkt.
Juni	Ruimte voor hoop	Scholen in hoop draagt altijd toekomst in zich.

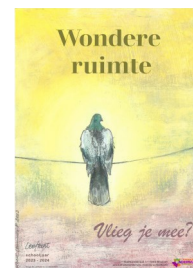

Begin juni ontvang je de affiche in twee versies. Je kunt ze bijbestellen zolang de voorraad strekt of downloaden op de website.

In de webrubriek *Uitwerking jaarthema* vind je weldra materiaal om met het jaarthema en de maandthema's te werken met je leerlingen in basis- en secundair onderwijs.

Wil je met kinderen in kleuter- of lager onderwijs aan de slag gaan met Leeftocht, dan neem je bij Uitgeverij Plantyn een lerarenabonnement op Naomi Magazine (4 tot 7 jaar), Simon Magazine (7 tot 10 jaar) of Samuel Magazine (10 tot 13 jaar).

Laat je weten wat Leeftocht je doet of wat je ermee doet? Je bijdrage verschijnt dan misschien in de rubriek *Uit het werkveld* op het web.

Proviand voor onderweg, een verademing voor onderwijsmensen
Maandelijkse inspiratiebron: pro.katholiekonderwijs.vlaanderen@leeftocht
Impressies zijn welkom op leeftocht@katholiekonderwijs.vlaanderen

Er is getracht alle rechthebbenden op copyright te bereiken;
wie toch een overname zonder voorkennis vaststelt,
wordt verzocht contact op te nemen.

Leeftocht

Jaargang 39
startnummer

v.u. Lieven Boeve

Goede Vader, Zoon en heilige Geest,

Gij, die Bron van toekomst wilt zijn,
leid ons binnen in de ruimte
om andere mensen te worden
met een nieuwe visie:

de ruimte om los te komen
van wat onze bezwaart
en nieuw te beginnen,
de ruimte om zorg te dragen voor elkaar
en vertrouwen te geven
om te groeien naar meer zelfstandigheid,
de ruimte om samen te leren en leven
als labo van de samenleving,
de ruimte om meer mens te worden
en steeds opnieuw geboren te mogen worden,
de ruimte om onszelf en elkaar
onvoorwaardelijk kansen tot leren te geven,
telkens opnieuw,
de ruimte om de hele wereld te laten binnenkomen
en nieuwe werelden te doen opengaan,
de ruimte om te vergeven als een vorm van geven,
om onszelf en elkaar steeds opnieuw kansen te geven,
de ruimte om door U begeistert te worden
en uw bezieling voor anderen zichtbaar te maken,
de ruimte om te mogen verschillen
en met die verschillen aan de slag te gaan
als een verrijking.

Gij, die Bron van toekomst wilt zijn,
leer ons hoopvol te blijven
en nieuwe wegen te bewandelen.

Amen.

Leeflicht

Jaargang 39

startnummer

De komst van de heilige Geest

De gelovigen krijgen de heilige Geest

¹Toen het Joodse Pinksterfeest begon, waren alle gelovigen bij elkaar in een huis. ²Opeens kwam er uit de hemel een vreemd geluid. Het klonk alsof het hard begon te waaien. Het was overal in huis te horen. ³Ook zagen de gelovigen iets dat op vuur leek. Dat vuur verdeelde zich in vlammen, en op iedereen kwam een vlam neer.

⁴Zo kwam de heilige Geest in alle gelovigen. Daardoor begonnen ze te spreken in vreemde talen.

De gelovigen spreken vreemde talen

⁵Op dat moment waren er in Jeruzalem veel Joden uit alle delen van de wereld. Ze waren gekomen om het Pinksterfeest te vieren. ⁶Toen het geluid uit de hemel klonk, kwamen ze er allemaal op af. Ze begrepen er niets van. Want iedereen hoorde de gelovigen spreken in zijn eigen taal.

⁷Iedereen was erg verbaasd en zei: 'De mensen die daar praten, komen allemaal uit Galilea. ⁸Hoe kan het dan dat we ze allemaal horen spreken in onze eigen taal? ⁹⁻¹¹ Wij komen allemaal ergens anders vandaan. Sommigen van ons komen uit landen in het oosten. Anderen komen uit landen in het noorden, het zuiden of het westen. Sommigen komen uit de grote stad Rome zelf. Weer anderen komen van het eiland Kreta, of uit de woestijn van Arabië. Er zijn hier Joden uit alle delen van de wereld. Er zijn ook mensen die uit andere volken komen en Joods geworden zijn. En toch horen we allemaal onze eigen taal! We horen dat er verteld wordt over de geweldige dingen die God doet.'

¹²De mensen snaptten er helemaal niets van, en ze wisten niet wat ze ervan moesten denken. Ze vroegen aan elkaar: 'Wat betekent dit toch allemaal?' ¹³Maar anderen lachten om de gelovigen en zeiden: 'Die mensen zijn gewoon dronken!'

Bijbel in gewone taal, Handelingen 2, 1-13

*Does anyone feel the same kind
of emotion for a butterfly or a flower
that he feels for a cathedral or a picture?
Yes, I do, 'that my eyes were opened.'*

Voelt iemand dezelfde soort emotie
voor een vlinder of een bloem
die hij voelt voor een kathedraal of een schilderij?
Ja, ik wel, 'dat mijn ogen geopend werden.'

Sebastian Flyte
in Brideshead Revisited
van Evelyn Waugh.
(eigen vertaling)

Deze quote uit Waugh's roman, Terugkeer naar Brideshead van 1945, heeft, toen ik hem meer dan 40 jaar geleden voor de eerste keer las, ook mijn ogen geopend. En me de weg van de kunst doen inslaan tot op vandaag.

De twee geschilderde beelden in dit nummer maken dat voor mij zichtbaar: het affichebeeld van de duif op een draad op de cover en het eenzame kruis in Pruisisch blauw op de middenblad.

Beide zijn het beelden van een wondere ruimte.
Het ene kleurrijk en wijds,
het andere bijna monotoon blauw, intiem.
Het ene illustrerend,
het andere meditatief, sacraal.
Juist daarom zijn de beide, zeer verschillende, beelden in ditzelfde Leeftochtnummer geplaatst:
ze geven mij dezelfde emotie van een wondere ruimte.

Zoek daarom niet te ver.
Wondere ruimtes
zijn niet moeilijk te vinden.
Het is vaak gewoon een kwestie
van kijken,
en van 'ja, ik doe' zeggen.

Koen Lemmens

De nieuwe eindtermen of minimumdoelstellingen van de overheid zullen **ruimte** moeten voorzien

voor het eigen opvoedingsproject van je school,
voor je eigen creativiteit en verbeelding
als professional in het onderwijs,
voor het kind en de jongere
om hun eigen vorming richting te geven.

Leeftocht nodigt je dit schooljaar uit
om die veelzijdige ruimte te verkennen
vanuit talrijke invalshoeken.
Het gaat om de mogelijkheden die je ziet
in de fysieke ruimte om je heen
maar ook in de mentale ruimte
– de aanwezige onzichtbare ruimte –
en in de spirituele ruimte
– de werkzaamheid van de onzichtbare Aanwezige –.

Daartoe is het nodig
je gangbare routine te **onderbreken**,
regelmatig stil te vallen,
de stop-knop in te drukken
in je permanente rush,
indringend na te denken
over je dagelijkse bezig zijn
op school en daarbuiten,
ruimte te geven aan jezelf
om een andere mens te worden
met een nieuwe visie,
om samen met je collega's en leerlingen
met nieuwe ogen te kijken
en daaraan taal te geven,
in woord en beeld,
tegendraads waar nodig.

Het Pinksterverhaal (Handelingen 2,1-13)
begeleidt je doorheen het schooljaar
om die **wondere ruimte** binnen te treden.